

ต้นฉบับ หน้าขาดหาย

BIODEGRADABLE POLYMER BLENDS FROM LDPE/PE WAX/CASSAVA STARCH

Mr. Watcharapat Surai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science Program in Applied Polymer Science and Textile Technology

Department of Materials Science

Faculty of Science

Chulalongkorn University

Academic Year 2005

ISBN 974-14-3268-2

481864

นาย วัชรพัชร์ สุหรัาย : พอลิเมอร์ผสมที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพจากแอลดีพีอี/พีอีแวกซ์/แป้งมัน
สำปะหลัง. (BIODEGRADABLE POLYMER BLENDS FROM LDPE/PE WAX/CASSAVA
STARCH) อ.ที่ปรึกษา: รศ.เสาวรจน์ ช่วยจตุจักร, อ.ที่ปรึกษาร่วม: รศ.ดร.วิมลวรรณ พิมพ์พันธุ์,
93 หน้า. ISBN 974-14-3268-2.

จุดประสงค์ของงานวิจัยนี้ คือ การเตรียมพอลิเมอร์ผสมที่สามารถย่อยสลายทางชีวภาพจาก
แอลดีพีอี พีอีแวกซ์ และแป้งมันสำปะหลัง โดยใช้อัตราส่วนของแอลดีพีอี/พีอีแวกซ์เป็น 100/0 80/20 และ
50/50 และปริมาณแป้งมันสำปะหลังแต่ละส่วนผสมเป็น 0 20 50 80 และ 100 ส่วนต่อพอลิเมอร์ผสม 100
ส่วน (phr) จากนั้นทำส่วนผสมทั้งหมดให้เป็นเนื้อเดียวกันด้วยเครื่องอัดรีดชนิดเกลียวคู่ แล้วนำเม็ดพอลิเมอร์
ผสมที่ผ่านการอัดรีด ไปขึ้นรูปเป็นชิ้นทดสอบด้วยเครื่องฉีดแบบ จากการศึกษาผลของพีอีแวกซ์ และแป้งมัน
สำปะหลังต่อสมบัติเชิงกล พฤติกรรมทางความร้อน สัณฐานวิทยา การดูดซึมความชื้น และความสามารถใน
การย่อยสลายทางชีวภาพของพอลิเมอร์ผสมพบว่า การเติมพีอีแวกซ์มีผลทำให้ค่าความต้านแรงดึงและความ
ต้านแรงดัดโค้งของพอลิเมอร์ผสมมีค่าเพิ่มขึ้น ในขณะที่การยืดตัว ณ จุดขาด และความต้านแรงกระแทก
ลดลง เมื่อปริมาณแป้งมันสำปะหลังเพิ่มขึ้น พบว่าทำให้มีค่าความแข็งดึงของชิ้นทดสอบเพิ่มขึ้นอย่างเห็น
ได้ชัด ในขณะที่ค่าความต้านแรงดึง ความต้านแรงดัดโค้ง การยืดตัว ณ จุดขาด และความต้านแรงกระแทก
ลดลงมีค่าลดลง นอกจากนี้ยังพบว่าแอลดีพีอี/พีอีแวกซ์ในอัตราส่วน 50/50 มีค่าความต้านแรงดึงและความ
ต้านแรงดัดโค้งสูงกว่าอัตราส่วนอื่น จาก DSC เทอร์โมแกรม แสดงให้เห็นว่า การเติมพีอีแวกซ์ และแป้งมัน
สำปะหลังมีผลต่อพฤติกรรมทางความร้อนของพอลิเมอร์ผสมน้อยมาก แต่ส่งผลให้การดูดซึมความชื้น และ
ความสามารถในการย่อยสลายทางชีวภาพเพิ่มขึ้น

ภาควิชา วัสดุศาสตร์

สาขาวิชา วิทยาศาสตร์พอลิเมอร์ประยุกต์และเทคโนโลยีสิ่งทอ

ปีการศึกษา 2548

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4772461223 : MAJOR APPLIED POLYMER SCIENCE AND TEXTILE TECHNOLOGY

KEY WORD: BIODEGRADABLE PLASTIC/POLYMER BLEND/LDPE/PE WAX/CASSAVA STARCH

WATCHARAPAT SURAI : BIODEGRADABLE POLYMER BLENDS FROM LDPE/PE WAX/CASSAVA STARCH : THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. SAOWAROJ CHUAYJULJIT, THESIS COADVISOR : ASSOC. PROF. VIMOLVAN PIMPAN, Ph.D, 93 pp. ISBN 974-14-3268-2.

The aim of this research was to prepare biodegradable polymer blends from LDPE, PE wax and cassava starch. Various ratios of LDPE/PE wax in the blends were 100/0, 80/20 and 50/50. Each blend was mixed with cassava starch at the amount of 0, 20, 50, 80 and 100 parts per hundred of the blend. All the components were homogenized by twin screw extruder. Pelletized LDPE/PE wax/starch extrudates were then formed into test specimens by injection molding machine. The effects of PE wax and cassava starch on the mechanical properties, thermal behaviors, morphology, moisture absorption, and biodegradability of blends were investigated. The results revealed that adding PE wax substantially improved the tensile strength and bending strength while elongation at break and impact strength decreased. Increasing cassava starch substantially improved the stiffness but decreased tensile strength, bending strength, elongation at break, and impact strength. It was found that polymer blend prepared from LDPE/PE wax at the ratio of 50/50 exhibited tensile strength and bending strength than those prepared at other ratio. While adding PE wax and cassava starch insignificantly affected thermal behaviors, it significantly improved water absorption and biodegradation of polymer blends.

Department Materials Science

Student's signature..... WATCHARAPAT SURAI

Field of study Applied Polymer Science and Textile Technology

Advisor's signature..... S. J. Juljit

Academic year 2005

Co-advisor's signature..... Vimolvan Pimpan

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างสมบูรณ์นั้น เป็นเพราะได้รับคำแนะนำด้านวิชาการ ความเอื้อเฟื้อในด้านเครื่องมือ วัสดุคืบ และสถานที่สำหรับการทำวิทยานิพนธ์ อีกทั้งยังได้รับความช่วยเหลือและแนะแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์จากผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอแสดงความขอบคุณทุกท่านและทุกหน่วยงานดังรายนามต่อไปนี้

1. รศ. เสาวรจน์ ช่วยจุลจิตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ. ดร. วิมลวรรณ พิมพ์พันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้ทั้งคำแนะนำและแนวทางการแก้ปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ รวมทั้งช่วยตรวจสอบและแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น
2. รศ. ไพพรรณ สันติสุข ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รศ. อรุยา สรวารี และ ผศ. ดร. สิริรัตน์ จารุจินดา กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
3. คุณชัยวัฒน์ นรگانต์กร ที่ได้ให้คำแนะนำและความช่วยเหลือในการติดต่อขอความอนุเคราะห์ใช้เครื่องมือต่างๆ
4. บริษัท ไทวา ที่ให้ความอนุเคราะห์เป้งมันสำปะหลัง
5. บริษัท ไทยโพลีเอททิลีน จำกัด ที่ให้ความอนุเคราะห์พอลิเอทิลีนชนิดความหนาแน่นต่ำ และพีอีแวกซ์
6. บริษัท เมทเลอร์ โทเลโด (ประเทศไทย) จำกัด และ บริษัท ฟาบริเนท จำกัด ที่ให้ความอนุเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์สมบัติของชิ้นทดสอบ
7. วิทยาลัยปิโตเลียมและปิโตรเคมี และศูนย์วิจัยเครื่องมือวิทยาศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ให้ความช่วยเหลือในด้านการวิเคราะห์สมบัติของชิ้นทดสอบ
8. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ใช้เครื่องมือในการขึ้นรูป
9. ภาควิชาวัสดุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นแหล่งศึกษา และให้ความรู้ตลอดจนเป็นสถานที่ทำการทดลองวิจัยในครั้งนี้

ท้ายสุดนี้ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การสนับสนุนและคอยเป็นกำลังใจให้ข้าพเจ้าสามารถผ่านพ้นอุปสรรคต่างๆ และขอขอบคุณเพื่อนๆ และเจ้าหน้าที่ภาควิชาวัสดุศาสตร์ทุกคนที่คอยให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์นี้ อีกทั้งอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ข้าพเจ้า จนสามารถสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ (ภาษาไทย).....	ง
บทคัดย่อ (ภาษาอังกฤษ).....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญรูป.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
บทที่ 2 วารสารปริทัศน์.....	3
2.1 พอลิเอทิลีน.....	3
2.2 แป้งมันสำปะหลัง.....	6
2.2.1 องค์ประกอบทางเคมีของแป้ง.....	7
2.2.2 โครงสร้างทางเคมีของแป้ง.....	7
2.3 พีอี แวกซ์.....	10
2.4 พลาสติกที่สามารถย่อยสลายทางชีวภาพ.....	12
2.5 พอลิเมอร์ผสม.....	14
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
บทที่ 3 วิธีการทดลอง.....	19
3.1 วัสดุที่ใช้ในการทดลอง.....	19
3.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลอง.....	19
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง.....	19
3.4 ขั้นตอนการทดลอง.....	20
3.4.1 การผสมขั้นต้น.....	21
3.4.2 การผสม.....	21
3.4.3 การขึ้นรูปพอลิเมอร์ผสม.....	22
3.4.4 การทดสอบสมบัติความต้านแรงดึง.....	23
3.4.5 การทดสอบสมบัติความต้านแรงดัดโค้ง.....	24
3.4.6 การทดสอบความต้านแรงกระแทก.....	25

3.4.7 การทดสอบการดูดซึมความชื้น.....	27
3.4.8 การทดสอบความสามารถในการย่อยสลายทางชีวภาพ.....	27
3.4.9 การตรวจสอบลักษณะพื้นผิวของชิ้นทดสอบด้วยเทคนิค SEM.....	28
3.4.10 การทดสอบสมบัติทางความร้อน.....	29
บทที่ 4 ผลการทดลองและวิจารณ์ผลการทดลอง.....	30
4.1 ลักษณะของพอลิเมอร์ผสม.....	30
4.2 ผลการทดสอบสมบัติเชิงกล.....	31
4.2.1 สมบัติด้านแรงดึง.....	31
4.2.2 สมบัติด้านแรงตัดโค้ง.....	33
4.2.3 ความต้านทานแรงกระแทก.....	35
4.3 ผลการทดสอบหาปริมาณผลึกของพอลิเมอร์ผสม.....	36
4.4 ผลการตรวจสอบสัณฐานวิทยาของพอลิเมอร์ผสม.....	37
4.5 การดูดซึมความชื้น.....	40
4.6 ความสามารถในการย่อยสลายทางชีวภาพ.....	41
4.6.1 เปอร์เซ็นต์น้ำหนักที่ลดลง.....	41
4.6.2 ลักษณะทางสัณฐานวิทยา.....	42
4.6.3 ผลการทดสอบสมบัติเชิงกล.....	46
บทที่ 5 สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ.....	48
5.1 สรุปผลการทดลอง.....	48
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	49
รายการอ้างอิง.....	50
ภาคผนวก.....	52
ภาคผนวก ก.....	53
ภาคผนวก ข.....	72
ภาคผนวก ค.....	78
ภาคผนวก ง.....	81
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	93

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ลักษณะทางกายภาพของพอลิเอทิลีนชนิดต่างๆ.....	4
ตารางที่ 2.2 ปริมาณอะไมโลสและอะไมโลเพกตินของแป้งแต่ละชนิด.....	10
ตารางที่ 2.3 ความทนต่อการย่อยสลายต่อจุลินทรีย์ของพลาสติกแต่ละชนิด.....	12
ตารางที่ 2.4 วิธีการเตรียมพอลิเมอร์ผสมชนิดต่างๆ.....	15
ตารางที่ 3.1 อัตราส่วนของพอลิเอทิลีนชนิดความหนาแน่นต่ำ พีโอแว็กซ์ และแป้งมันสำปะหลัง..	22

สารบัญรูป

หน้า

รูปที่ 2.1 ปฏิกริยาพอลิเมอร์ไรเซชันแบบรวมตัวของเอทิลีนมอนอเมอร์.....	3
รูปที่ 2.2 กระบวนการผลิต LDPE.....	5
รูปที่ 2.3 สูตรโครงสร้างของอะไมโลส.....	7
รูปที่ 2.4 การจัดตัวในรูปโครงสร้างแบบเกลียวของอะไมโลส.....	8
รูปที่ 2.5 สูตรโครงสร้างของอะไมโลเพกติน.....	9
รูปที่ 2.6 ขั้นตอนการผลิตพีอีแวกซ์.....	11
รูปที่ 2.7 การกระจายตัวของพอลิเมอร์เมื่อได้รับแรงเฉือน.....	16
รูปที่ 3.1 ขั้นตอนการทดลอง.....	20
รูปที่ 3.2 ภาพและอุปกรณ์ให้ความร้อนที่ใช้ผสมพีอีแวกซ์และแป้งมันสำปะหลังขั้นต้น.....	21
รูปที่ 3.3 เครื่องอัดรีดชนิดเกลียวหนอนคู่.....	21
รูปที่ 3.4 เครื่องฉีดพลาสติก.....	23
รูปที่ 3.5 ขนาดขั้นต่ำทดสอบความต้านแรงดึงตามมาตรฐาน ASTM D638-82a (type I).....	23
รูปที่ 3.6 เครื่อง Universal Test Machine ของ LLOYD รุ่น LR100K.....	24
รูปที่ 3.7 ขนาดขั้นต่ำทดสอบความต้านแรงค้ำโค้งตามมาตรฐาน ASTM D 790-81.....	25
รูปที่ 3.8 เครื่อง Universal Testing Machine ของ LLOYD รุ่น 500.....	25
รูปที่ 3.9 ขนาดขั้นต่ำทดสอบความต้านแรงกระแทกตามมาตรฐาน ASTM D256-04 (type Izod).....	26
รูปที่ 3.10 เครื่องทดสอบความต้านแรงกระแทกของ Gotech รุ่น GT-7045-MDH.....	26
รูปที่ 3.11 กล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องกราด ของ JEOL รุ่น JSM-5900LV.....	28
รูปที่ 3.12 เครื่องดีพีเฟอเรนเชียลสแกนนิ่งแคลอริมิเตอร์ของ METTLER TOLEDO รุ่น DSC822e	29
รูปที่ 4.1 ลักษณะชิ้นงานของพอลิเมอร์ผสมระหว่างพอลิเอทิลีนชนิดความหนาแน่นต่ำ(LDPE) พีอี แวกซ์ และแป้งมันสำปะหลัง ที่อัตราส่วนต่างๆกัน.....	30
รูปที่ 4.2 ความต้านแรงดึงของพอลิเมอร์ผสมระหว่าง LDPE/PE wax/แป้งมันสำปะหลัง ที่อัตราส่วนต่างๆ.....	31
รูปที่ 4.3 เปอร์เซ็นต์การยืดตัว ณ จุดขาด ของพอลิเมอร์ผสมระหว่าง LDPE/PE wax/ แป้งมันสำปะหลังที่อัตราส่วนต่างๆ.....	32
รูปที่ 4.4 ยังสัมมูลัสของพอลิเมอร์ผสมระหว่าง LDPE/PE wax/แป้งมันสำปะหลัง ที่อัตราส่วนต่างๆ.....	33

รูปที่ 4.5 ความต้านแรงคัดโค้งของพอลิเมอร์ผสมระหว่าง LDPE/PE wax/แป้งมันสำปะหลัง
ที่อัตราส่วนต่างๆ.....34

รูปที่ 4.6 ระยะคัดโค้งของพอลิเมอร์ผสมระหว่าง LDPE/PE wax/แป้งมันสำปะหลัง
ที่อัตราส่วนต่างๆ.....34

รูปที่ 4.7 ความต้านแรงกระแทกของพอลิเมอร์ผสมระหว่าง LDPE/PE wax/แป้งมันสำปะหลัง
ที่อัตราส่วนต่างๆ.....35

รูปที่ 4.8 เปอร์เซ็นต์ความเป็นผลึกของพอลิเมอร์ผสมระหว่าง LDPE/PE wax/แป้งมันสำปะหลัง
ที่อัตราส่วนต่างๆ.....36

รูปที่ 4.9 สันฐานวิทยาของพอลิเมอร์ผสมระหว่าง LDPE/PE wax ที่อัตราส่วน
(a)100/0, (b) 80/20 และ (c) 50/50.....37-38

รูปที่ 4.10 สันฐานวิทยาของซึ้นทดสอบที่มี อัตราส่วน LDPE/PE wax/starch : 100/0/100 39

รูปที่ 4.11 สันฐานวิทยาของซึ้นทดสอบที่มี อัตราส่วน LDPE/PE wax/starch : 100/0/50.....39

รูปที่ 4.12 สันฐานวิทยาของซึ้นทดสอบที่มี อัตราส่วน LDPE/PE wax/starch : 80/20/100.....39

รูปที่ 4.13 สันฐานวิทยาของซึ้นทดสอบที่มี อัตราส่วน LDPE/PE wax/starch : 80/20/50 39

รูปที่ 4.14 สันฐานวิทยาของซึ้นทดสอบที่มี อัตราส่วน LDPE/PE wax/starch : 50/50/100.....39

รูปที่ 4.15 สันฐานวิทยาของซึ้นทดสอบที่มี อัตราส่วน LDPE/PE wax/starch : 50/50/50.....39

รูปที่ 4.16 เปอร์เซ็นต์การดูดซึ้มความชื้นของพอลิเมอร์ผสมระหว่าง LDPE/PE wax/แป้งมัน
สำปะหลังที่อัตราส่วนต่างๆกัน.....40

รูปที่ 4.17 เปอร์เซ็นต์น้ำหนักที่ลดลงของพอลิเมอร์ผสมระหว่าง LDPE/PE wax/แป้งมันสำปะหลัง
ที่อัตราส่วนต่างๆกัน ภายหลังกการฝังดินเป็นเวลา 3 สัปดาห์.....41

รูปที่ 4.18 เปอร์เซ็นต์น้ำหนักที่ลดลงของพอลิเมอร์ผสมระหว่าง LDPE/PE wax/แป้งมันสำปะหลัง
ที่อัตราส่วนต่างๆกัน ภายหลังกการฝังดินเป็นเวลา 6 สัปดาห์.....42

รูปที่ 4.19 สันฐานวิทยาของซึ้นทดสอบที่มี LDPE/PE wax/starch : 50/50/100
ภายหลังกฝังดิน 3 สัปดาห์ 43

รูปที่ 4.20 สันฐานวิทยาของซึ้นทดสอบที่มี LDPE/PE wax/starch : 50/50/100
ภายหลังกฝังดิน 6 สัปดาห์.....43

รูปที่ 4.21 สันฐานวิทยาของซึ้นทดสอบที่มี LDPE/PE wax/แป้งมันสำปะหลัง เป็น 80/20/0
ภายหลังกการฝังดินเป็นเวลา 6 สัปดาห์.....43

รูปที่ 4.22 สันฐานวิทยาของซึ้นทดสอบที่มี LDPE/PE wax/แป้งมันสำปะหลัง เป็น 80/20/50
ภายหลังกการฝังดินเป็นเวลา 6 สัปดาห์.....44

รูปที่ 4.23	สัณฐานวิทยาของชั้นทดสอบที่มี LDPE/PE wax/แป้งมันสำปะหลัง เป็น 80/20/100 ภายหลังการฝังดินเป็นเวลา 6 สัปดาห์.....	44
รูปที่ 4.24	สัณฐานวิทยาของชั้นทดสอบที่มี LDPE/PE wax/แป้งมันสำปะหลัง เป็น 50/50/0 ภายหลังการฝังดินเป็นเวลา 6 สัปดาห์.....	45
รูปที่ 4.25	สัณฐานวิทยาของชั้นทดสอบที่มี LDPE/PE wax/แป้งมันสำปะหลัง เป็น 80/20/0 ภายหลังการฝังดินเป็นเวลา 6 สัปดาห์.....	45
รูปที่ 4.26	สัณฐานวิทยาของชั้นทดสอบที่มี LDPE/PE wax/แป้งมันสำปะหลัง เป็น 100/0/0 ภายหลังการฝังดินเป็นเวลา 6 สัปดาห์.....	45
รูปที่ 4.27	ความต้านทานแรงดึงของพอลิเมอร์ผสม LDPE/PE wax ที่อัตราส่วน 50/50 เปรียบเทียบก่อนและหลังฝังดินเป็นเวลา 6 สัปดาห์.....	46
รูปที่ 4.28	ความต้านทานแรงดึงของพอลิเมอร์ผสม LDPE/PE wax ที่อัตราส่วน 80/20 เปรียบเทียบก่อนและหลังฝังดินเป็นเวลา 6 สัปดาห์.....	47
รูปที่ 4.29	ความต้านทานแรงดึงของพอลิเมอร์ผสม LDPE/PE wax ที่อัตราส่วน 100/0 เปรียบเทียบก่อนและหลังฝังดินเป็นเวลา 6 สัปดาห์.....	47